

Studentundersøkelse 2026

1. Innledning

For å følge studentenes faktiske situasjon på studiestedene, gjennomfører Tekna jevnlig studentundersøkelser. Forrige undersøkelse ble gjennomført i 2024, og omhandlet bruk av KI i studiene. Årets undersøkelse er basert på Tekna Students prioriterte oppgaver. De prioriterte oppgavene for 2026-2027 er:

En sosialt bærekraftig studietid: Tekna Student skal jobbe for en studietid som ivaretar studentenes fysiske og mentale helse, og som kan gjennomføres uten negative konsekvenser for den enkelte. Dette innebærer god og tilgjengelig forebygging og behandling, samt et sterkt fokus på inkludering, fellesskap og en sunn balanse mellom studier og fritid. Tilstrekkelig statlig finansiering er en viktig forutsetning for å bevare fulltidsstudenten.

En kvalitetssikret og fremtidsrettet utdanning: Tekna Student skal arbeide for en arbeidsrelevant utdanning av høy kvalitet som er konkurransedyktig internasjonalt. Studentene skal ha tilgang til kompetente forelesere, moderne utstyr og gode fasiliteter. Det legges også vekt på etisk, trygg og rettferdig bruk av digitale verktøy, inkludert kunstig intelligens, samt samarbeid mellom utdanningsinstitusjoner og næringsliv for å møte samfunnets behov.

Rekruttering til realfag: Tekna Student skal bidra til økt rekruttering til realfag ved å synliggjøre mulighetene i realfaglige utdanningsløp. Gjennom å fremme nysgjerrighet, mestring og glede i møte med realfag, og ved å være gode ambassadører, skal realfag gjøres attraktive og tilgjengelige for alle. Realfagenes betydning for å løse dagens og fremtidens utfordringer skal tydeliggjøres.

Rapporten inneholder tabeller og grafer fra spørsmål med definerte alternativer. Det har også vært rom for åpne svar. Direkte sitater er gjengitt i kursiv. Rapporten er skrevet av rådgiver Cecilie Solberg Bråthen og Stine Audestad.

Utvalg og svarprosent

Undersøkelsen ble sendt til 17 422 studenter i april 2026, studenter som studerer både i Norge og utlandet. Det ble sendt to påminnelser på e-post og en på SMS. 3074 studenter svarte på alle spørsmålene (18 prosent), 1436 svarte kun på noen (8 prosent). Vi har valgt å inkludere alle svarene i undersøkelsen, så antallet totale svar oppgitt i tabellene varierer.

Innholdsoversikt

1.	Innledning	2
	Utvalg og svarprosent	3
2.	Sammendrag	5
3.	Resultatene	7
	Økonomisk situasjon og boforhold: De fleste studentene leier	7
	Mye av studiestøtten går til å bo og mange må ha deltidsjobb	9
	Studentenes egne historier om dårlige boforhold	12
	For noen går den dårlige økonomiske situasjonen utover deres mentale helse	15
4.	«Alle» studentene bruker KI i studiene, retningslinjer for bruk mangler	17
5.	Halvparten har ikke muligheten til å ta praksis/internships i studiet, mange ønsker seg praksis	26
6.	Foreldre, inspirerende lærere, bekjente og venner har en stor innvirkning på elevers valg av realfag	31
7.	Sammendrag av fritekstsvarene gitt	38

2. Sammendrag

Studentundersøkelsen 2026 viser at mange studenter opplever et betydelig press knyttet til økonomi, boforhold, studiekvalitet og rammer rundt læring. Samtidig beskriver mange også trivsel, faglig engasjement og verdi i studentlivet.

Økonomisk situasjon og boforhold fremstår som den klart største utfordringen. Et stort flertall av studentene leier bolig, ofte rom i kollektiv, og over halvparten bruker mer enn halvparten av studiestøtten på boustgifter. 3 av 10 av studentene opplever at lån og stipend i liten grad dekker deres økonomiske behov, og 68 prosent av disse er avhengige av deltidsjobb ved siden av studiene. Konsekvensene av dette er omfattende: mange nedprioriterer mat, sosiale aktiviteter, helsetjenester og opplever redusert tid og overskudd til studier. For noen går økonomisk situasjon også utover mental helse, med stress, bekymring, uro, dårligere søvn og redusert konsentrasjon som de mest rapporterte følelsene.

Studentenes beskrivelser av boforhold tegner et bilde av et presset boligmarked. Mange rapporterer om dårlig boligstandard, særlig knyttet til fukt, mugg og manglende vedlikehold, samt utfordringer med utleieres oppfølging og manglende trygghet. Slike forhold påvirker både helse, trivsel og studiesituasjon. Samtidig finnes det også studenter som rapporterer om gode og trygge boforhold, men erfaringene fremstår som ujevnt fordelt.

Kunstig intelligens er blitt en integrert del av studiehverdagen for nesten alle studenter. Over halvparten bruker KI daglig, hovedsakelig som støtte til forklaringer av pensum, skrive støtte, koding og struktur i oppgaver. Mange mener KI kan forbedre kvaliteten på det faglige arbeidet, men rapporten viser stor usikkerhet rundt retningslinjer, særlig ved eksamen og innleveringer. Kun én av tre vet hvor de kan få veiledning i bruk av KI på sitt studiested. Det er en mindre gruppe studenter som av prinsipielle, etiske eller læringsmessige grunner velger å avstå fra bruk av KI.

Når det gjelder praksis, har rundt halvparten av studentene ikke mulighet til å ta praksis som del av utdanningen. De som har hatt praksis rapporterer generelt om

godt læringsutbytte og relevans, men mange opplever manglende tilrettelegging både fra læresteder og næringsliv.

Valg av realfag påvirkes først og fremst av egen interesse, men også av foreldre, lærere, rollemodeller og opplevde jobbmuligheter. Mange studenter utvikler realfagsinteresse og mestring over tid, og en betydelig andel tar valget sent i skoleløpet, noe som peker på potensial for rekruttering også etter ungdomsskolen.

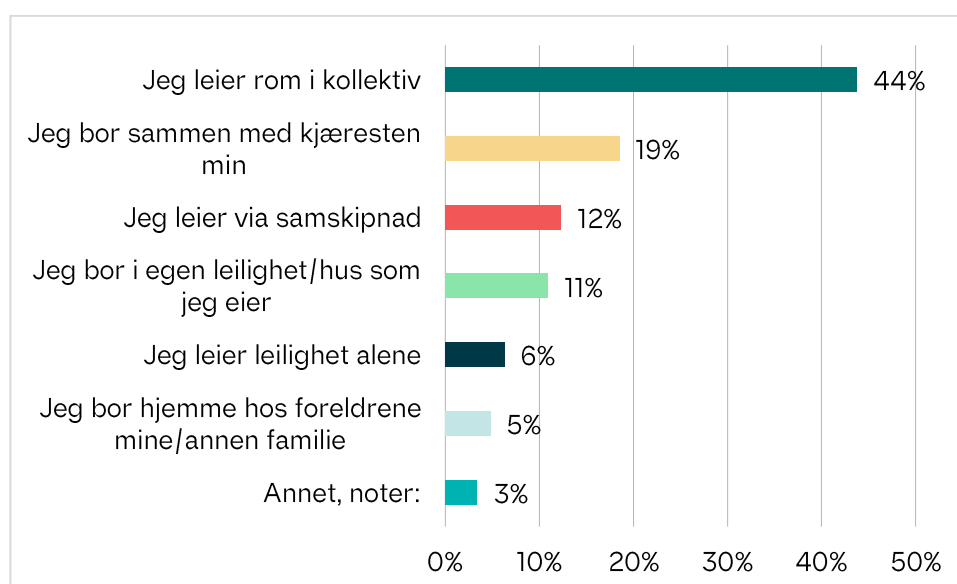
Avslutningsvis viser fritekstsvarene et sammensatt bilde av studentlivet, der økonomisk press, høy arbeidsbelastning og utydelige rammer skaper stress og frustrasjon, samtidig som fellesskap, faglig engasjement og studentfrivillighet bidrar til trivsel, motivasjon og tilhørighet.

3. Resultatene

Økonomisk situasjon og boforhold: De fleste studentene leier

Den vanligste bosituasjonen blant respondentene er å leie rom i kollektiv, 43 prosent oppgir dette som sin boform. Deretter bor 19 prosent sammen med kjæresten sin. En mindre andel leier via samskipnaden (12 prosent), 11 prosent bor i egen eid bolig, leier leilighet alene (7 prosent). Færre bor hjemme hos foreldre eller annen familie (5 prosent) og 4 prosent oppgir andre bosituasjoner. Totalt sett viser grafen at de fleste studentene leier bolig, ofte sammen med andre.

Figur 1 Hvordan er din bosituasjon?

Kategori	Antall	Prosent
Leier rom i kollektiv	1489	44 %

Bor sammen med kjæreste	627	19 %
Leier via samskipnad	213	12 %
Eier egen bolig	419	11 %
Leier leilighet alene	371	7 %
Bor hos familie	162	5 %
Annet	117	4 %
Totalt	3398	100 %

Det er 117 som krysser av på annet på dette spørsmålet. Mange av svarene under annet, vitner om at studenter har mer sammensatte og fleksible bosituasjoner enn det forhåndsdefinerte svaralternativer fanger opp. En stor andel av disse skriver at de bor sammen med kjæreste, enten i studentbolig via samskipnad, i privat leid bolig eller i bolig de selv eier helt eller delvis. Flere kombinerer rollen som student og boligeier ved å eie egen leilighet og samtidig leie ut rom til venner, medstudenter eller kjæreste. Noen bor hos eller leier av familie, foreldre eller slektninger, ofte som en rimeligere eller mer stabil løsning. Kollektiv brukes bredt og inkluderer både vennekollektiv, familie- og mellom kjærester. Noen har uvanlige eller midlertidige boformer, som båt, hytte eller løsninger knyttet til oppussing eller overgangsperioder.

Utvalgt sitat:

«Leier hybel hos familie (derfor litt billigere)»

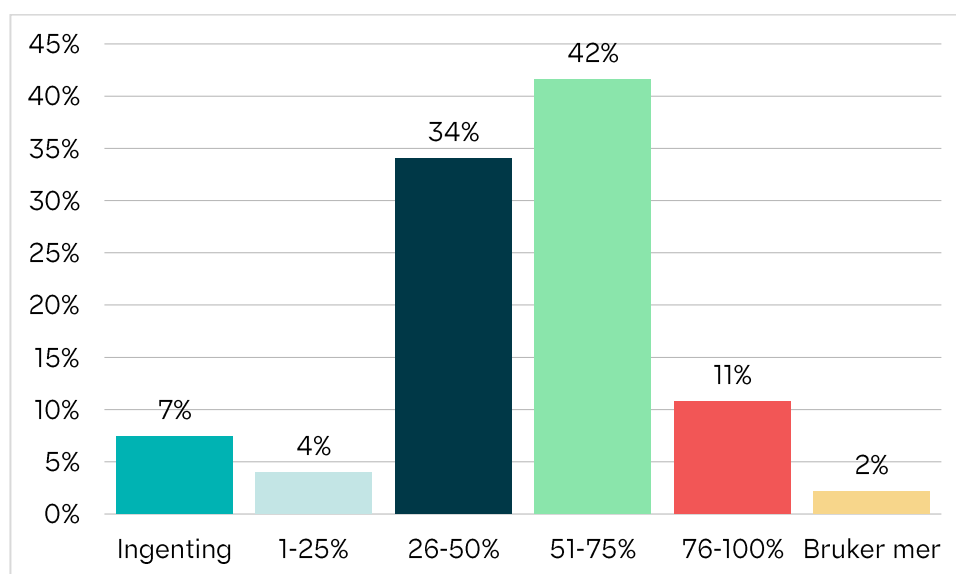
Mye av studiestøtten går til å bo og mange må ha deltidsjobb

54 prosent av studentene bruker over halvparten av studiestøtten på å bo, 34 prosent 26-50 prosent. Kun 11 prosent bruker 75 prosent eller mer.

Kun 37 prosent opplever at lån og stipend i stor grad dekker deres økonomiske behov som student.

68 prosent av studentene som opplever at studiestøtten ikke dekker deres behov (937 stykker.) svarer at de må ha deltidsjobb, for å dekke sine økonomiske behov mens de studerer. Andre konsekvenser er at de må få hjelp av foreldre, nedprioriterer næringsrik mat, sosiale aktiviteter, eller varme i leiligheten sin.

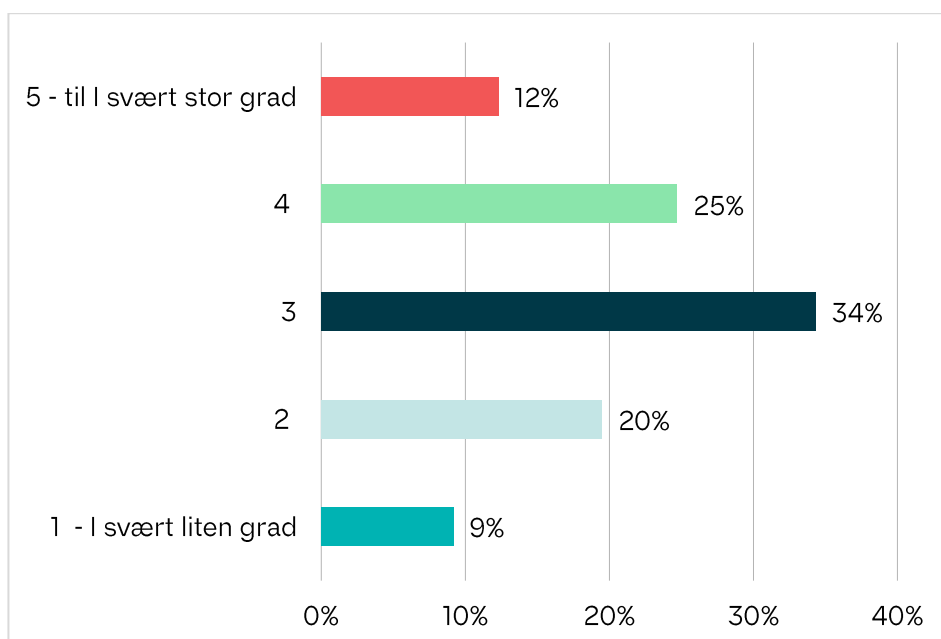
Figur 2 Hvor stor andel av studiestøtten bruker du på boutgifter (inkl. Strøm, internett, etc.)? (studiestøtte er på 13905 per måned)

Kategori	Antall	Prosent
Ingenting	246	7 %
1-25 %	137	4 %
26-50 %	1156	34 %
51-75 %	1420	42 %
76-100 %	368	11 %
Mer enn studiestøtten	71	2 %

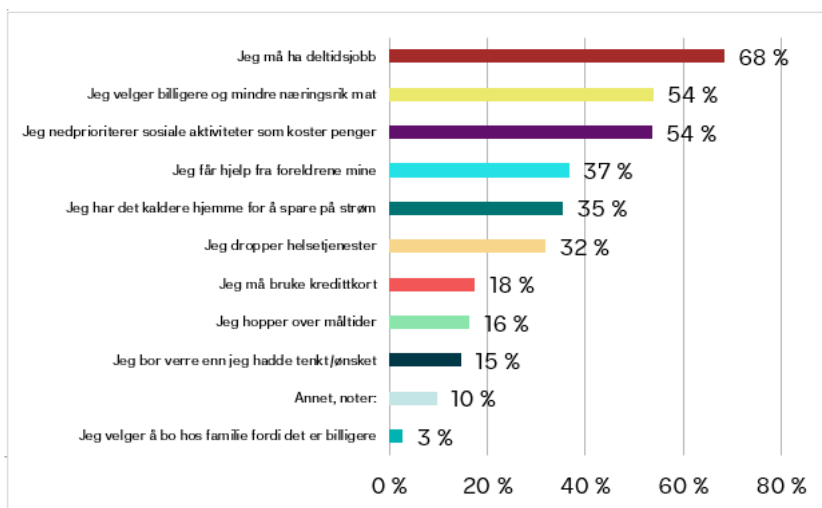
Totalt	3398	100 %
--------	------	-------

Figur 3 I hvilken grad dekker lån og stipend fra lånekassen dine økonomiske behov som student?

Kategori	Antall	Prosent
1 - I svært liten grad	292	9 %
2	671	20 %
3	1157	35 %
4	827	25 %
5 - I svært stor grad	410	12 %
Totalt	3357	100 %

Figur 4 Hvilke konsekvenser får det at lån og studiestøtten ikke dekker dine behov som student?

Figur 5 Hvilke konsekvenser får det at lån og studiestøtten ikke dekker dine behov som student?

Kategori	Antall	Prosent
Jeg må ha deltidsjobb	640	68 %
Jeg velger billigere og mindre næringsrik mat	504	54 %
Jeg nedprioriterer sosiale aktiviteter som koster penger	501	54 %
Jeg får hjelp fra foreldrene mine	343	37 %
Jeg har det kaldere hjemme for å spare på strøm	332	35 %
Jeg dropper helsetjenester	298	32 %
Jeg må bruke kredittkort	164	18 %
Jeg hopper over måltider	154	16 %
Jeg bor verre enn jeg hadde tenkt/ønsket	137	15 %
Annet, noter:	90	10 %
Jeg velger å bo hos familie fordi det er billigere	25	3 %
Total	937	100%

Det er 90 stykker som krysser av på annet på dette spørsmålet: Det er noen studenter som skriver at de ikke mottar studiestøtte eller studielån, enten fordi de ikke har rett på støtte, har brukt den opp, eller velger å ikke ta lån.

Arbeidspress og økonomiske bekymringer går for mange utover studietid, konsentrasjon og faglige prestasjoner.

Mange bruker oppsparte midler, sparekonto eller arv for å dekke løpende utgifter, og flere opplever å gå i minus eller ha lite mulighet til å spare til framtiden.

Flere skriver at de må velge bort sosiale aktiviteter, helseutgifter, trening og hjemreiser for å få økonomien til å gå rundt.

Utvalgte sitater:

«Jeg jobber fulltid ved siden av studiene.»

«Må bruke av sparekonto.»

«Mindre tid til å faktisk studere pga deltidsjobb.»

Studentenes egne historier om dårlige boforhold

Studentene fikk et åpent spørsmål, der de som ønsket ble bedt om å beskrive eksempler de har om dårlige boforhold. 468 skrev kommentarer for å dele sine erfaringer. Kommentarene er ofte knyttet til dårlig oppfølging fra utleier, at leilighetene er i dårlig stand, eller forhold leietakerne imellom. Studentenes beskrivelser av boforholdene gir et tydelig bilde av et presset og ofte utrygt boligmarked, der mange opplever alvorlige og langvarige problemer som går direkte utover helse, trivsel og studiesituasjon.

Et gjennomgående tema er dårlig boligstandard, særlig knyttet til mugg, fukt og mangelfull ventilasjon. Mugg forekommer på bad, soverom, i vinduskarmer og i vegger, og flere studenter forteller om helseplager som forkjølelser som aldri gir seg, utslett, pustevansker og i enkelte tilfeller dokumentert sykdom. Mange opplever at slike forhold ikke tas på alvor av utleier, og at ansvaret ofte skyves over på beboerne selv.

Utvalgte kommentarer:

«Mugg og dårlig helse i 6 mnd pga det»

«Mus og rotter som levde i vegger og tak»

«Hadde mugg til den grad at jeg var konstant forkjølet og hadde periodisk feber i 3 måneder.»

Parallelt med dette beskrives det omfattende problemer med vedlikehold og oppfølging. Mange forteller om utleiery som bruker veldig lang tid på å svare, ikke svarer i det hele tatt, eller som nekter å utbedre feil og mangler. Dette gjelder både private utleiery og studentsamskipnader. Studenter rapporterer om lange perioder uten fungerende hvitevarer, varme, ventilasjon, varmtvann eller internett, samt om ulovlige forhold som depositum på private kontoer, brudd på oppsigelsesvern, uanmeldte besøk i bolig og krav som strider mot husleieloven. Flere beskriver at de føler seg maktesløse, og at de mangler kunnskap, energi eller økonomisk trygghet til å ta konflikten videre.

«Depositumet mitt står på hans private konto. Ikke helt etter loven.»

«Har vært flere ting der jeg bor nå som har vært for dårlig. Blant annet vaskemaskin som ikke funket og do som ikke sitter fast i gulvet. Sendte melding til utleier som sier at han skal fikse det, men så glemmer han det og må minnes på det flere ganger før det blir fikset»

«Sendt inn sak på sak om diverse ting, men får ikke svar fra utleierne før flere uker etterpå eller aldri»

Mange erfaringer knytter seg også til det å bo i kollektiv. Et stort antall studenter beskriver dårlig trivsel på grunn av manglende renhold, rot, støy og manglende hensyn i fellesarealer. I flere tilfeller utvikler dette seg til alvorlige konflikter, utrygge situasjoner eller stor psykisk belastning. Noen forteller om beboere med rusproblemer, aggressiv adferd eller trakasserende oppførsel, og om hvordan dette har påvirket både søvn, konsentrasjon og mental helse. For flere har løsningen blitt å være så lite som mulig hjemme, eller å flytte til tross for høye kostnader.

«Jeg gruet meg til å dra hjem hver dag.»

«Tar ikke hensyn til støy, vasker ikke, rydder ikke opp etter seg.»

Støy er et annet sentralt problem, særlig knyttet til byggearbeid og oppussing. Mange beskriver langvarig og kraftig støy tidlig på morgenen, ofte uten forvarsel og uten økonomisk kompensasjon. Dette har i flere tilfeller gått direkte utover studier, eksamensforberedelser og søvn, og enkelte knytter støybelastningen til redusert livskvalitet over tid.

«Det gikk ut over karakterer og velvære.»

Økonomi går som en rød tråd gjennom tilbakemeldingene. Mange studenter opplever at bortgiftene tar en stadig større del av studiestøtten, og at leien øker raskere enn inntektene. Dette forsterkes av høye strømgjeldninger i dårlig isolerte boliger. Flere skriver at de er helt avhengige av deltidsjobb for å få økonomien til å gå rundt, og at studiestøtten i praksis ikke er tilstrekkelig til å dekke normale bortgifter. Noen beskriver også store leieøkninger etter endt kontrakt, som gjør at de må flytte eller akseptere langt dårligere boforhold.

«Hadde aldri klart meg uten jobb ved siden av studiene.»

«Føler alle pengene mine går til husleie»

Det er også mange beskrivelser av utrygghet knyttet til sikkerhet, både i og rundt boligene. Innbrudd, uvedkommende personer i bygg, manglende lås, dårlig belysning og mangelfulle brann- og rømningsforhold trekkes frem av flere. I noen tilfeller skjer det lite eller ingenting før alvorlige hendelser inntreffer.

«Vi hører ikke brannalarmen inn på rommene.»

«Det går menn og lusker rundt og ser inn i vinduene våre.»

Samtidig finnes det studenter som rapporterer om gode boforhold, rask oppfølging og høy trivsel, både i private boliger og gjennom studentsamskipnader. Disse erfaringene fremstår imidlertid som sprikende og til dels tilfeldig fordelt, snarere enn som et uttrykk for et system som fungerer jevnt og forutsigbart.

Utvalgte kommentarer:

«Har vært heldig med veldig gode boforhold.»

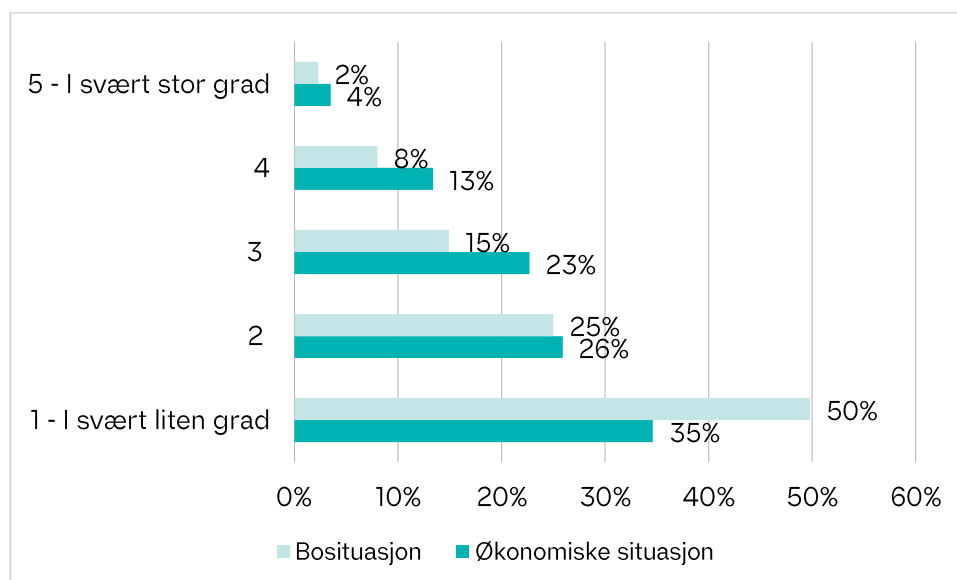
«Sit ordner opp med en gang det er noe!»

For noen går den dårlige økonomiske situasjonen utover deres mentale helse

Alle studentene fikk spørsmål om i hvilken grad deres økonomiske situasjon og bosituasjon påvirket deres mentale helse negativt. 17 prosent svarer at deres økonomiske situasjon i stor grad går utover deres mentale helse, 10 prosent svarer at bosituasjonen påvirker deres mentale helse negativt.

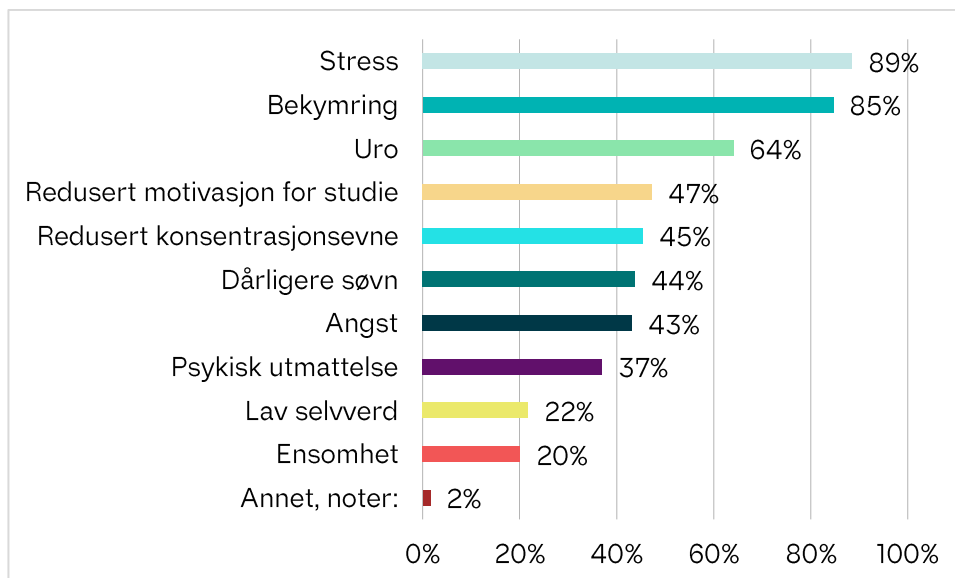
De 548 som svarte at deres mentale helse i stor grad har blitt påvirket av deres økonomiske situasjon, fikk et oppfølgingsspørsmål om hvilke følelser de har hatt som følge av dette. Flest opplever stress, bekymring og uro, men også redusert motivasjon for studie, redusert konsentrasjon, dårlig søvn og angst (fig. 7).

Figur 6 I hvilken grad påvirker din økonomiske og bo- situasjon din mentale helse negativt?

Kategori	Økonomisk		Bosituasjon	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent
1 - I svært liten grad	1140	35 %	1643	50 %
2	853	26 %	825	25 %
3	748	23 %	490	15 %
4	441	13 %	263	8 %
5 - I svært stor grad	116	4 %	77	2 %
Totalt	3298	100 %	3298	100 %

Figur 7 Er det noen av følgende følelser du har hatt som følge av din økonomiske situasjon?

Kategori	Antall	Prosent
Stress	485	89 %
Bekymring	464	85 %
Uro	351	64 %
Redusert motivasjon for studie	259	47 %
Redusert konsentrasjonsevne	249	45 %
Dårligere søvn	240	44 %
Angst	237	43 %
Psykisk utmattelse	202	37 %
Lav selvverd	119	22 %
Ensomhet	110	20 %
Annet, noter:	9	2 %
Total	548	100 %

Annet kommentarene gjenspeiler de andre alternativene.

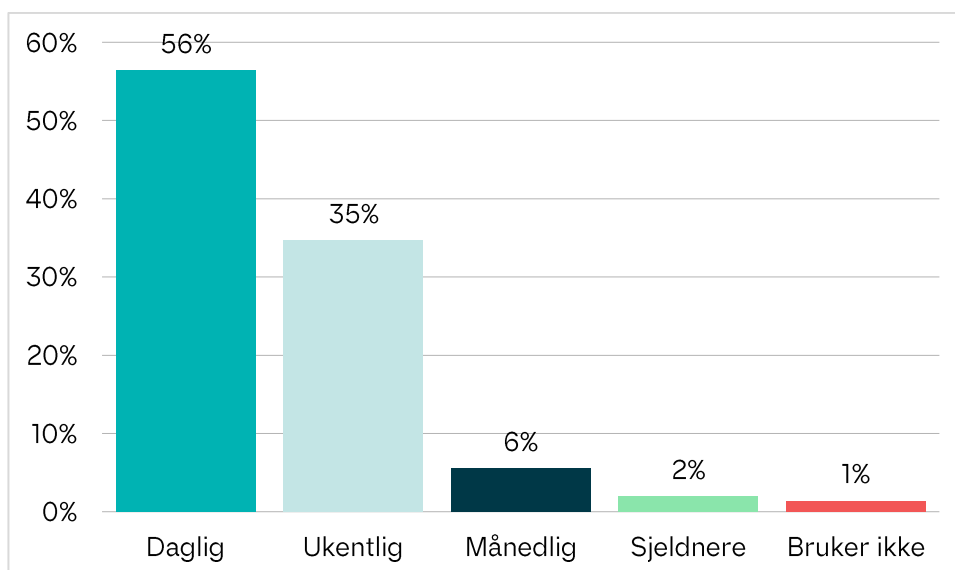
4. «Alle» studentene bruker KI i studiene, retningslinjer for bruk mangler

Så godt som alle bruker kunstig intelligens i studiene. 56 prosent bruker KI daglig, mens ytterligere 35 prosent bruker det ukentlig. 70 prosent mener at bruk av KI vil forbedre deres akademiske arbeid og at de derfor burde benytte det. Halvparten av studentene betaler for bruk av KI. 15 prosent får det dekket via studiet, 62 prosent bruker gratisversjoner. KI brukes til mye, men mest til forklaring av pensum, skrivestøtte, koder, struktur på tekst og oppsummeringer (fig.10)

Kun én prosent oppgir at de ikke bruker KI i det hele tatt. De få som ikke bruker det, har ikke funnet ut av hvordan det kan brukes, er redd for å bli tatt i juks, eller avstår av etiske grunner (fig.11).

Resultatene viser stor usikkerhet rundt veiledning i bruk av KI (fig. 13). 69 prosent vet ikke hvor de kan få veiledning på sitt studiested (fig.12). Bare halvparten mener det er klare retningslinjer rundt bruk av KI ved eksamen, likevel er de fleste bevisste på konsekvensene av ulovlig bruk av KI i utdanningen sin. Når det gjelder foreleseres kunnskap om lover og regler for bruk av KI, svarer mange at de ikke vet så mye om dette, og det er bare 1 av 4 som svarer at det oppfordres til bruk

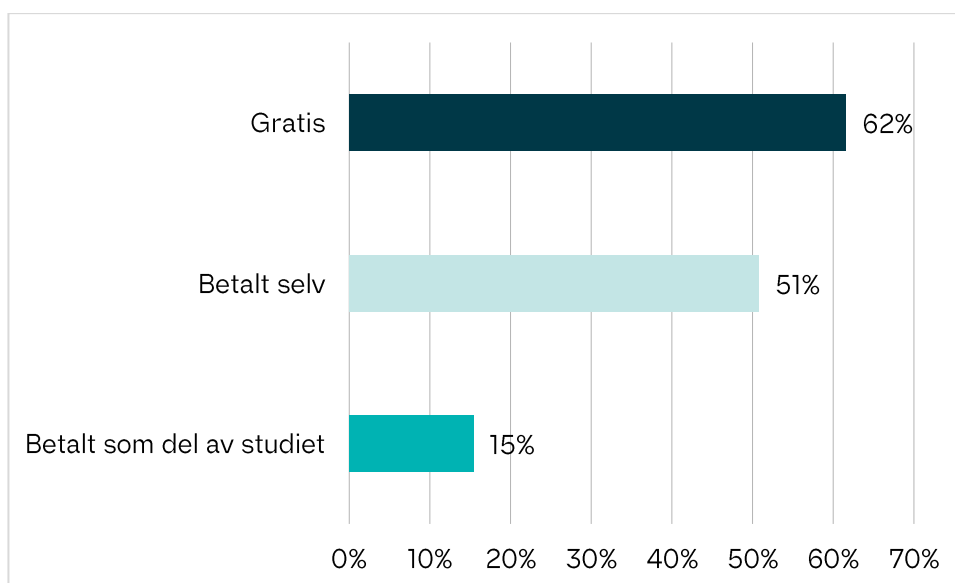
Figur 8 Hvor ofte bruker du KI-tjenester/-verktøy i forbindelse med studiene dine?

Kategori	Antall	Prosent
Daglig	1859	57 %
Ukentlig	1132	35 %
Månedlig	178	5 %
Sjeldnere	62	2 %
Bruker ikke	45	1 %
Total	3276	100 %

Halvparten betaler for KI verktøy selv.

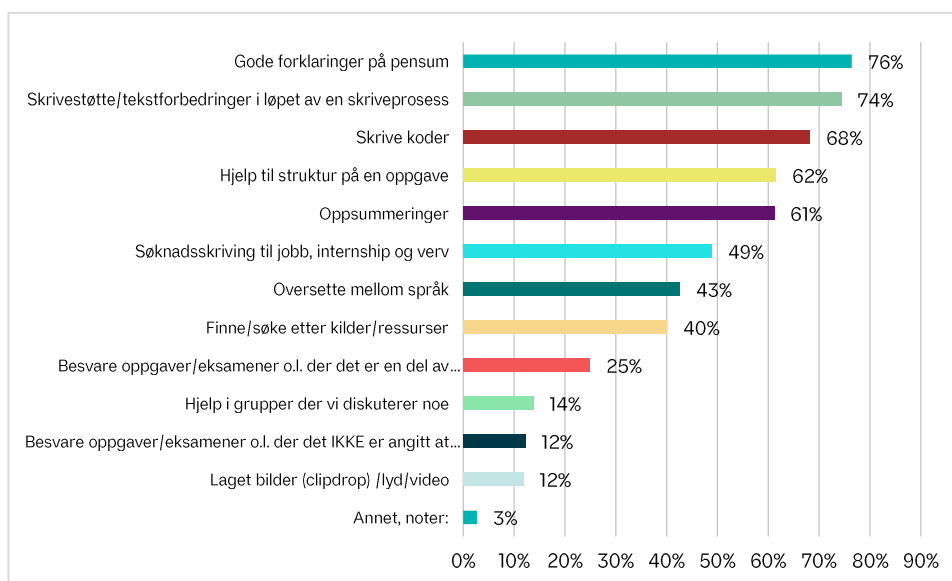
Figur 9 Halvparten betaler for KI verktøy selv

Kategori	Antall	Prosent
Gratis	1968	62 %
Betalt selv	1622	51 %
Betalt som del av studiet	492	15 %
Annet:	82	3 %
Total	3195	100 %

Flest bruker KI til gode forklaringer på pensum, tekstforbedring.

Figur 10 Hva har du brukt KI til i forbindelse med studiene dine? (flervalg)

Kategori	Antall	Prosent
Gode forklaringer på pensum	2441	76 %
Skrivestøtte/tekstforbedringer i løpet av en skriveprosess	2378	74 %
Skrive koder	2180	68 %
Hjelp til struktur på en oppgave	1966	62 %
Oppsummeringer	1954	61 %
Søknadsskriving til jobb, internship og verv	1561	49 %
Oversette mellom språk	1360	43 %
Finne/søke etter kilder/ressurser	1282	40 %
Besvare oppgaver/eksamener o.l. der det er en del av oppgaven å bruke KI	795	25 %
Hjelp i grupper der vi diskuterer noe	440	14 %

Besvare oppgaver/eksamener o.l. der det IKKE er angitt at KI kan brukes	392	12 %
Laget bilder (clipdrop) /lyd/video	380	12 %
Annet, noter:	86	3 %
Total	3195	100

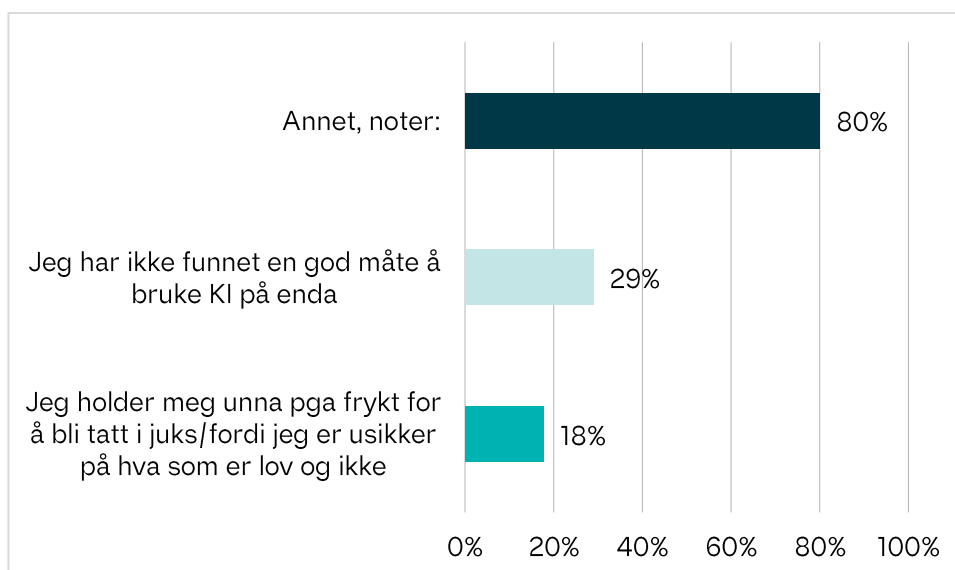
Det er 86 som krysser av på annet på dette spørsmålet. Kommentarene viser at studenter i hovedsak bruker kunstig intelligens som et støtte- og læringsverktøy, særlig i realfag og tekniske fag. KI brukes til å forstå oppgaver, foreslå fremgangsmåter, gi hint og løsnings-skisser, samt til å oppdage feil i egne utregninger og kode. Mange beskriver KI som en personlig «studass», diskusjonspartner eller hjelpelærer når de står fast, spesielt i matematikk, programmering, statistikk og maskinlæring. Verktøyet brukes også bredt til eksamensforberedelser gjennom quizzing, generering av øvingsoppgaver og gjennomgang av tidligere eksamener. I tillegg trekkes bruk til debugging, installasjon og bruk av programvare, idémyldring og enklere administrativt skrivearbeid frem. Samtidig uttrykker flere en bevisst og restriktiv holdning: KI skal støtte forståelse – ikke erstatte egen tenkning eller brukes til juks. Enkelte er prinsipielt kritiske til KI i studier, enten fordi de opplever at kvaliteten på forklaringene er varierende, eller fordi de mener utstrakt bruk kan svekke læring og faglig integritet.

Utvalgte sitater:

«Jeg bruker den til hint, forklaring og debugging når jeg sitter fast – men ikke til å skrive hele løsningen.»

«Bruker KI litt som personlig studass til hjelp med øvinger og forståelse, ikke for å jukse.»

Figur 11 Hvorfor bruker du ikke KI i studiene dine?

Kategori	Antall	Prosent
Annet, noter:	36	80 %
Jeg har ikke funnet en god måte å bruke KI på enda	13	29 %
Jeg holder meg unna pga frykt for å bli tatt i juks/fordi jeg er usikker på hva som er lov og ikke	8	18 %
Total	45	100 %

Motstand mot KI av prinsipielle og etiske grunner

Studentene hadde anledning til å skrive inn om det var andre grunner enn de oppgitte som gjør at de ikke bruker KI i studiene. Mange av de 36 studentene som benyttet denne muligheten, uttrykker sterk motstand mot bruk av kunstig intelligens i studiesammenheng, hovedsakelig av moralske, etiske og læringsmessige grunner. KI oppleves som unødvendig, lite tillitvekkende og negativt for egen tenkning, læringsutbytte og faglig utvikling. Flere fremhever ønsket om å lære og arbeide selvstendig, uten å bli avhengige av automatiserte verktøy.

Motstanden er også knyttet til bredere samfunnshensyn. Mange peker på KI-teknologiens miljøbelastning, høye energibruk, vannforbruk og uetiske datagrunnlag. Samlet sett beskrives KI som en teknologi som bidrar til lavere læringskvalitet, svekket kritisk tenkning og en uheldig normalisering i utdanningsløpet.

I de generelle kommentarene på slutten av undersøkelsen etterlyser studentene tydeligere, mer samstemte og realistiske retningslinjer for bruk av KI. Mange opplever stor variasjon mellom fag og fagansvarlige, noe som skaper usikkerhet og opplevd urettferdighet. KI omtales både som et nyttig læringsverktøy (forklaringer, struktur, støtte ved f.eks. dysleksi) og som en trussel mot læring, rettferdig vurdering og studieintegritet. Flere mener utdanningene og vurderingsformene ikke er tilpasset en virkelighet der KI er allment tilgjengelig.

Utvalgte sitater:

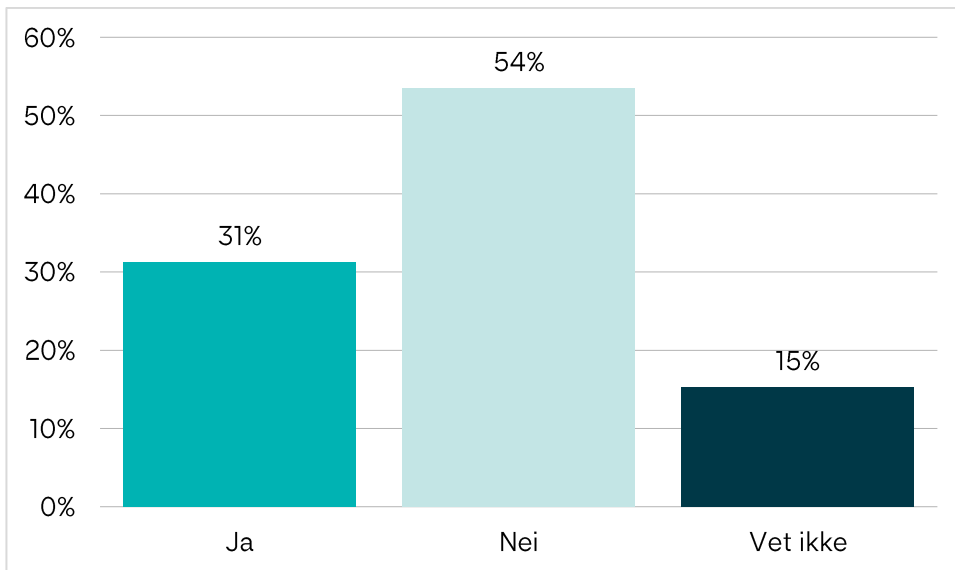
«Jeg bruker ikke KI fordi det går ut over egen kompetanse og er miljømessig uetisk – for meg er det en prinsipp sak.»

«Jeg vil ikke være med på normaliseringen av KI i studier. Jeg vil at første impuls skal være å tenke selv eller bruke fagbok – ikke å spørre ChatGPT.»

«Det er ekstremt forvirrende hvor mye KI man kan bruke, og når det regnes som juks.»

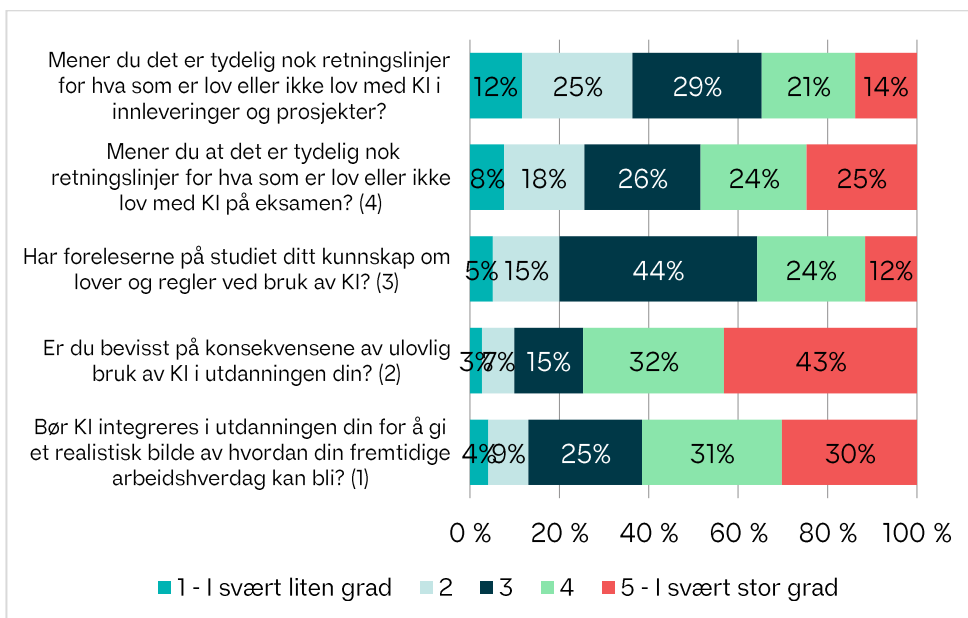
«KI har gjort det mulig å få kontinuerlig veiledning på vanskelige tema, men rammene er uklare.»

Figur 12 Vet du hvor du kan få veiledning ved bruk av KI på studiestedet ditt?

Kategori	Antall	Prosent
Ja	1008	31 %
Nei	1730	54 %
Vet ikke	495	15 %
Total	3233	100 %

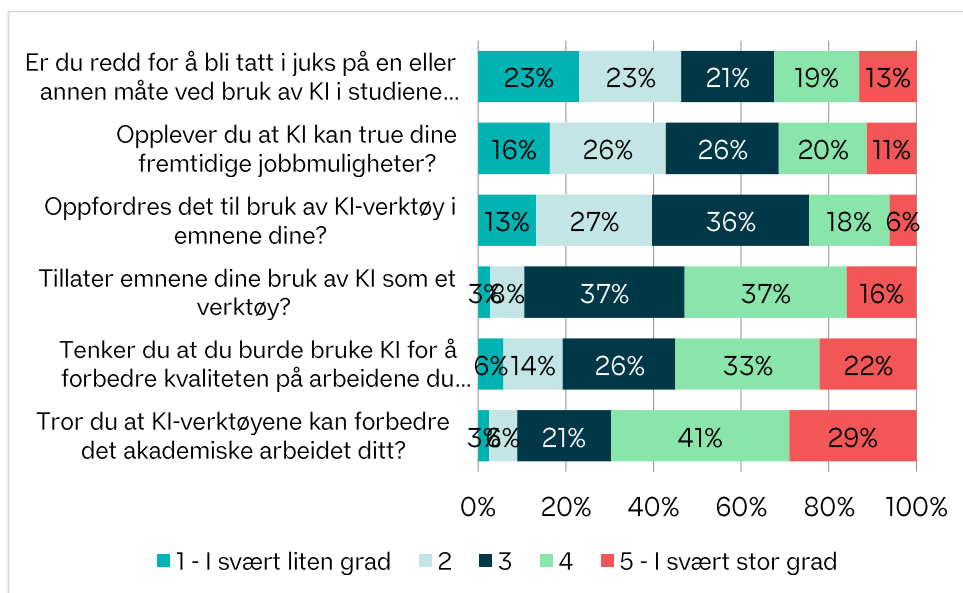
Figur 13 I hvilken grad

I hvilken grad	1 - I svært liten grad	2	3	4	5 - I svært stor grad	Totalt

Bør KI integreres i utdanningen din for å gi et realistisk bilde av hvordan din fremtidige arbeidshverdag kan bli?	131	284	805	991	955	3166
Er du bevisst på konsekvensene av ulovlig bruk av KI i utdanningen din?	86	227	489	998	1366	3166
Har foreleserne på studiet ditt kunnskap om lover og regler ved bruk av KI?	161	472	1402	765	366	3166
Mener du at det er tydelig nok retningslinjer for hva som er lov eller ikke lov med KI på eksamen?	242	569	823	749	783	3166
Mener du det er tydelig nok retningslinjer for hva som er lov eller ikke lov med KI i innleveringer og prosjekter?	368	782	916	662	438	3166

Figur 14 I hvilken grad:

I hvilken grad	1 - I svært liten grad	2	3	4	5 - I svært stor grad	Totalt
Tror du KI-verktøy kan forbedre det akademiske arbeidet ditt?	77	199	666	1264	903	3109

Tenker du at du burde bruke KI for å forbedre kvaliteten på arbeidene du leverer?	180	420	799	1023	687	3109
Tillater emnene dine bruk av KI som verktøy?	88	240	1139	1151	491	3109
Oppfordres det til bruk av KI-verktøy i emnene dine?	410	824	1113	573	189	3109
Opplever du at KI kan true dine fremtidige jobbmuligheter?	511	820	801	625	352	3109
Er du redd for å bli tatt i juks ved bruk av KI?	715	724	661	599	410	3109

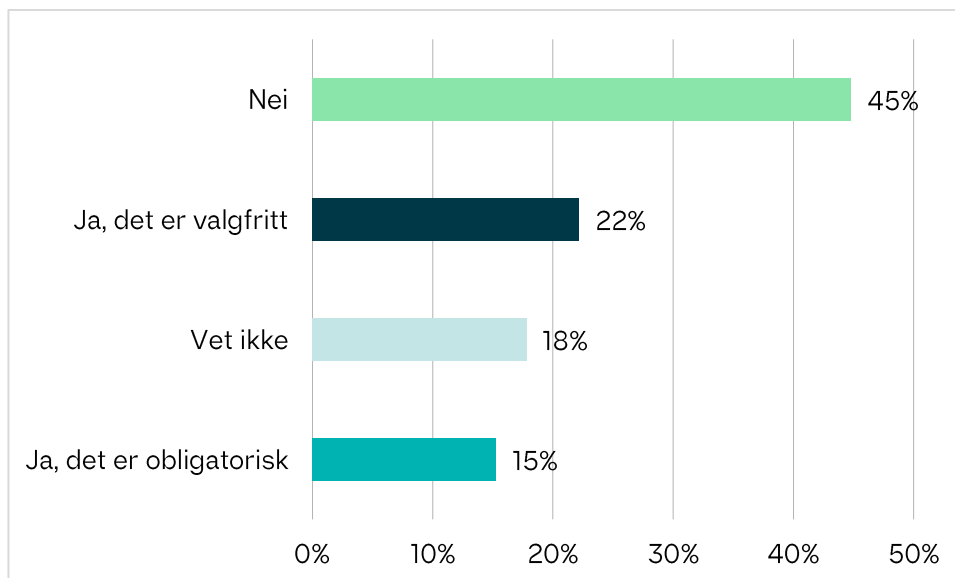
5. Halvparten har ikke muligheten til å ta praksis/internships i studiet, mange ønsker seg praksis

Alle studentene fikk spørsmål om de hadde mulighet til å ha praksis som gir studiepoeng i løpet av studiet. 38 prosent har muligheten til å ta praksis/internship (fig. 16). Av de som har muligheten til å ha praksis i studiene sine, har 31 prosent benyttet seg av dette (fig.18). Spørsmålet er stilt alle studenter uavhengig av studieår, noen flere vil derfor ha praksis totalt i løpet av studiet.

Av de som ikke har praksis i utdanningen (1938 stykker), er det 62 prosent, som skulle ønske at praksis var en del av utdanningen deres (figur 17).

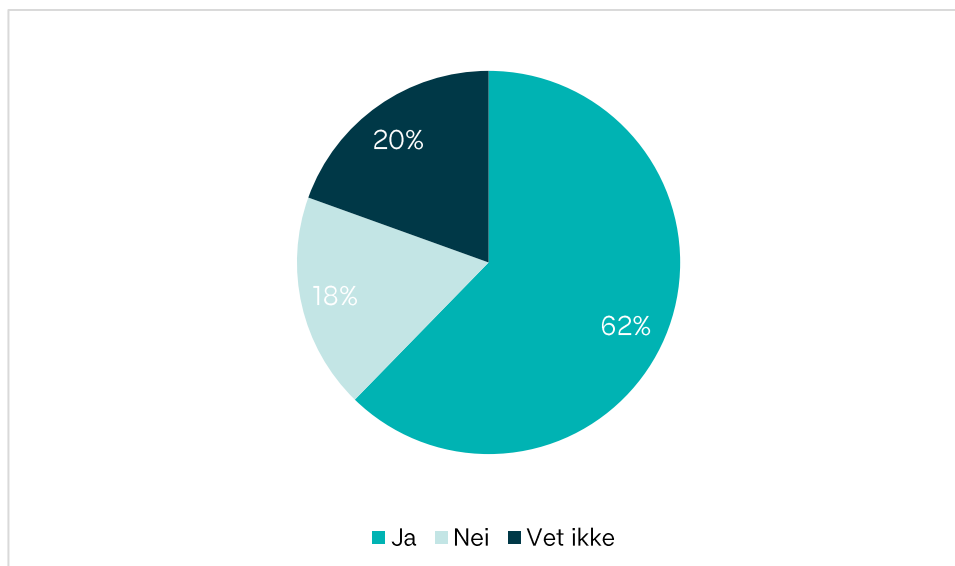
De 360 studentene som har hatt praksis fikk noen oppfølgingsspørsmål om den. Kun 22 prosent av studentene som har hatt praksis, svarer at næringslivet tilrettelegger for praksisplasser ved å ha kontakt med lærestedene (fig.19). 82 prosent av studentene som har hatt praksisplass, svarer at det var forholdsvis enkelt å få plass. 50 prosent får plass uten å måtte søke. 1 av 3 læresteder (31 prosent) hjelper til med forberedelser til praksisoppholdet. Ved bruk av praksisoppholdene ansees dette som relevant, tilpasset studieløpet og har generelt gitt godt læringsutbytte.

Figur 15 Har du muligheten til å ta praksis/internship som gir deg studiepoeng i utdanningen?

Kategori	Antall	Prosent
Ja, obligatorisk	475	15 %
Ja, valgfritt	688	22 %
Nei	1389	45 %
Vet ikke	551	18 %
Totalt	3103	100 %

Figur 16 Skulle du ønske praksis var en del av utdanningen din?

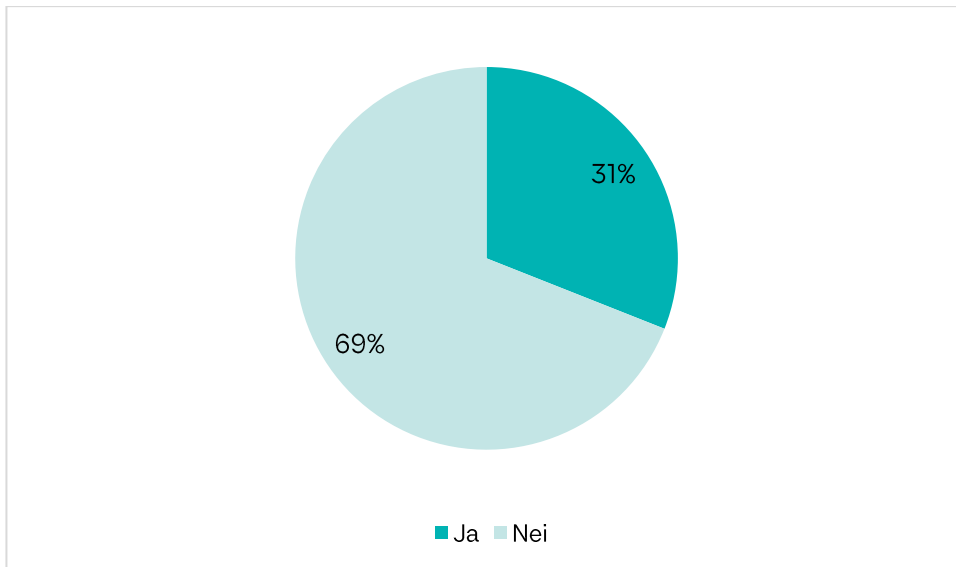

Kategori	Antall	Prosent
Ja	1208	62 %
Nei	353	18 %

Vet ikke	377	20 %
Totalt	1938	100 %

Av de som svarer at de har hatt muligheten til å ha praksis, er det 31 prosent som har hatt det. Dette er blant alle studentene uavhengig av studieår, så det er noen av de første årskullene som ikke har hatt det, men som skal.

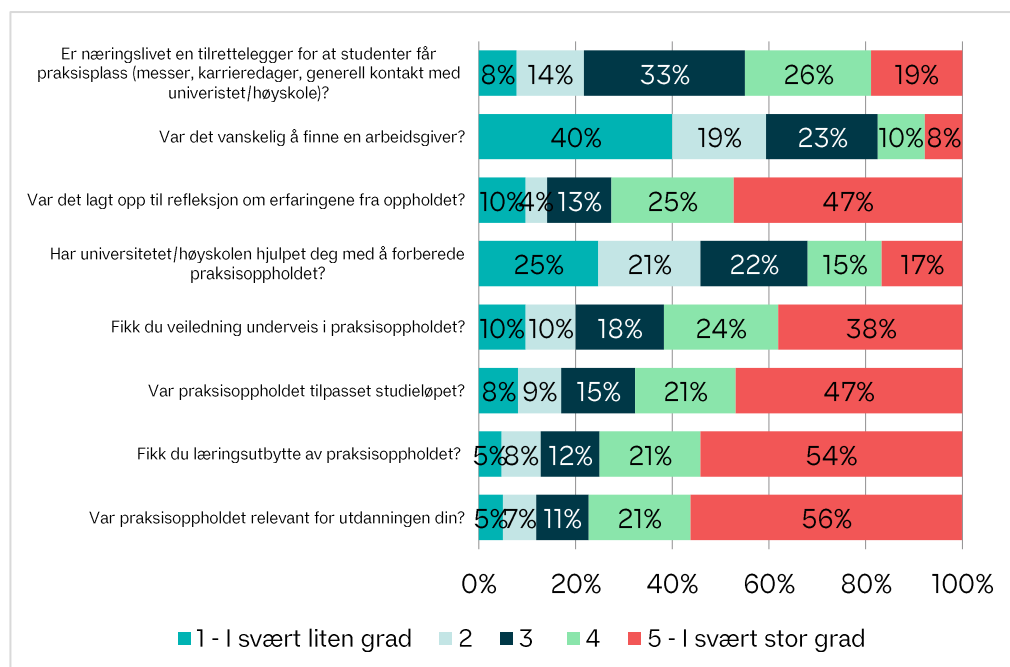
Figur 17 Har du hatt praksis som en del av utdanningen din?

Kategori	Antall	Prosent
Ja	360	31 %
Nei	802	69 %
Totalt	1162	100 %

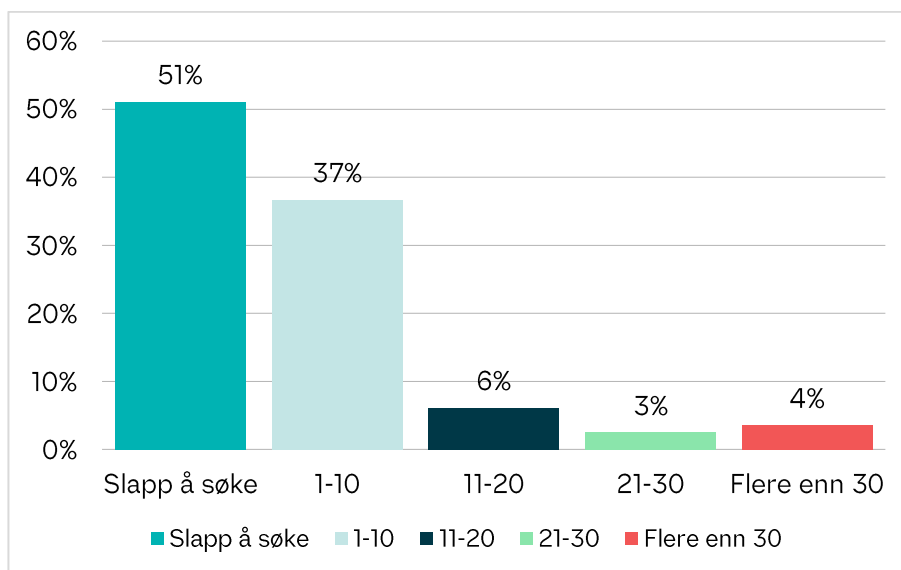
Å finne en praksisplass: Liten tilrettelegging til praksisplass fra næringslivet, men grei tilgang når man spør (n=360)

Figur 18 I hvilken grad:

I hvilken grad	1 - I svært liten grad	2	3	4	5 - I svært stor grad
Er næringslivet en tilrettelegger for at studenter får praksisplass (messer, karrieredager, generell kontakt med universitet/høyskole)	28	50	120	94	68
Var det vanskelig å finne en arbeidsgiver?	144	70	83	35	28
Var praksisoppholdet relevant for utdanningen din?	18	23	38	73	187
Fikk du læringsutbytte av praksisoppholdet?	17	28	43	70	181
Var praksisoppholdet tilpasset studieløpet?	25	27	51	73	163
Fikk du veiledning underveis i praksisoppholdet?	33	35	62	81	128
Har universitetet/høyskolen hjulpet deg med å forberede praksisoppholdet?	83	71	75	55	55
Var det lagt opp til refleksjon om erfaringene fra oppholdet?	31	14	46	89	159

Figur 19 Hvor mange arbeidsgivere søkte du hos for å få praksisplass?

Kategori	Antall	Prosent
Slapp å søke	184	51 %
1-10	132	37 %
11-20	22	6 %
21-30	9	3 %
Flere enn 30	13	4 %
Totalt	360	100 %

6. Foreldre, inspirerende lærere, bekjente og venner har en stor innvirkning på elevers valg av realfag

Egne interesser er den viktigste årsaken til valg av realfag, hele 88 prosent oppgir dette som viktig. Samtidig svarer 90 prosent at påvirkning fra mennesker rundt dem som venner, foreldre, lærere og bekjente også har spilt en rolle i valget de har tatt. 1 av 3 svarer at foreldre har vært årsak til at man har valgt å ta realfag på skolen, 1 av 4 at en inspirerende lærer har påvirket valget. Dette viser at det er viktig at studentene har gode rollemodeller når de skal velge realfag (fig.21).

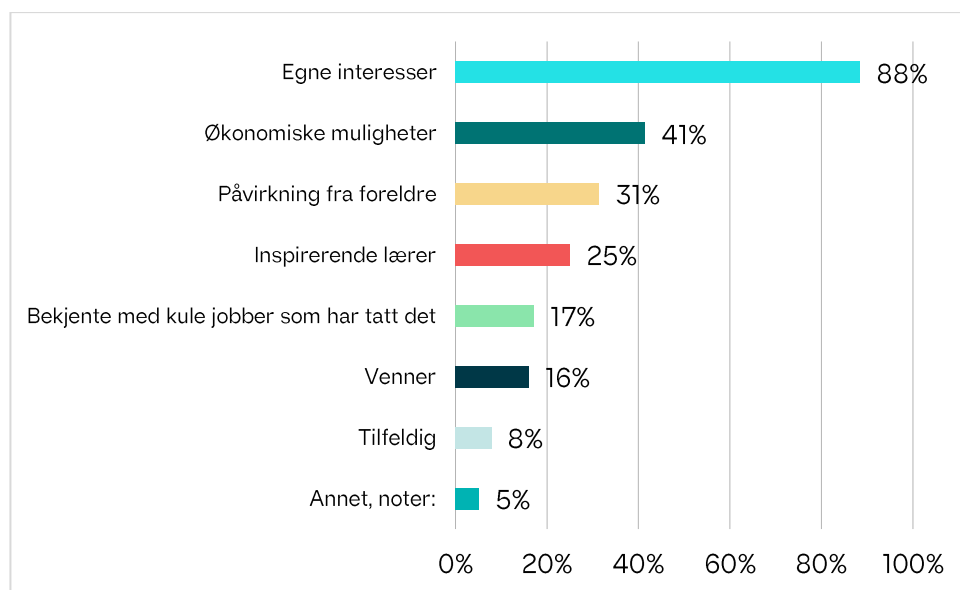
Studentene fikk to spørsmål om foreldrenes bakgrunn "Har foreldrene høyere utdanning (bachelor eller mer)? og "Har foreldrene dine høyere utdanning (bachelor eller mer) innen realfag? 50 prosent av studentene (fig. 22), har enten en eller begge foreldre med høyere utdanning i realfag, 86 prosent har foreldre med høyere utdanning generelt. I tillegg fikk de spørsmål om "I hvilken grad har du fått hjelp til mattelekser hjemme (på grunnskolen/vgs). Svarene på dette spriker veldig, alle deler av skalen er tatt i bruk, med en jevn fordeling på alle. Det betyr at studentene i varierende grad fått hjelp av foreldrene sine til mattelekser, 1 av 3 i stor grad (3 av 4) og rundt 1 av 3 i liten grad. 18 prosent har svart midt på treet på dette. Grunnen til så stor variasjon i svarene, kan være at spørsmålet er stilt for vidt, at man kanskje heller burde ha delt vgs og grunnskolen for seg. Det er kun 19 prosent som svarer at de ikke trengte hjelp.

Det er flere som svarer at de har måttet jobbe for å lære seg realfagene på videregående enn på ungdomsskolen, 17 prosent svarer at realfagene har vært svært enkle på videregående, mens på ungdomsskolen svarer 46 prosent det

samme. 72 prosent mener at realfagene har falt naturlig for seg, at de svarer (4- i stor grad/5 - I svært stor grad), på ungdomsskolen, det samme gjelder for 49 prosent på videregående. 1 av 4 har måttet jobbe hardt, inkluderer man de som har svart midt på treet, gjelder dette 49 prosent.

Tallene viser at mange Tekna-studenter både har hatt varierende grad av støtte i matematikk og opplever at realfagsinteresse og mestring utvikles over tid. Rundt én av tre bestemte seg for realfag før videregående, men en betydelig andel tok valget senere, noe som understreker potensialet for sen rekruttering (fig.24) mot videregående, noe som peker på betydningen av progresjon, trygghet og støtte gjennom skoleløpet.

Figur 20 Hva gjorde at du valgte realfag på skolen?

Kategori	Antall	Prosent
Egne interesser	2733	88 %
Økonomiske muligheter	1282	41 %
Påvirkning fra foreldre	971	31 %
Inspirerende lærer	774	25 %
Bekjente med kule jobber som har tatt det	532	17 %
Venner	497	16 %
Tilfeldig	245	8 %
Annet, noter:	160	5 %
Totalt	3093	100%

160 studenter krysset av på annet i tillegg til de gitte alternativene. Svarene korresponderer i stor grad med alternativene som allerede er oppgitt: at valget av realfag på skolen er i stor grad drevet av **egen interesse**, men påvirkes også av **jobbmuligheter, foreldre, lærere** og **omgivelsene rundt elevene**. Samlet viser kommentarene at både indre motivasjon og ytre rammer spiller en viktig rolle.

Egne interesser: Mange opplevde realfag som meningsfulle, interessante og motiverende, og beskriver valget som naturlig og selvvalgt.

Utvalgte sitater:

«Jeg valgte realfag fordi jeg syntes det var gøy og interessant.»

«Realfag var det eneste jeg virkelig kjente engasjement for på skolen.»

Fremtidige muligheter: Flere peker på realfag som et strategisk valg, med tanke på jobbtrygghet, lønn og fremtidige muligheter. For noen var dette avgjørende, for andre et viktig supplement til interesse.

«Gode jobb- og lønnsmuligheter spilte en stor»

«Jeg valgte realfag fordi det ble sett på som den tryggeste veien til jobb.»

Påvirkning fra foreldre: Foreldre har hatt betydning både gjennom direkte råd og ved å skape et miljø der realfag ble verdsatt. Tidlig støtte, særlig i matematikk, trekkes frem som viktig.

«Jeg vokste opp i et hjem der realfag var naturlig.»

«Foreldrene mine har alltid vært positive til realfag og hjulpet meg mye.»

Engasjerte og flinke lærere: har for mange vært avgjørende, ofte i ett enkelt fag eller skoleår som vekket interesse for realfag.

«Læreren gjorde realfag spennende og forståelig.»

«En utrolig flink mattelærer gjorde at jeg begynte å like faget.»

Kjennskap til yrker og rollemodeller: Noen valgte realfag fordi de kjente personer med interessante jobber innen teknologi og ingeniørfag, og fikk et konkret bilde av hva realfag kan føre til.

«Jeg kjente folk som jobbet med teknologi, og det motiverte meg.»

«Å se hva realfag kunne føre til i praksis var viktig.»

Venner og tilfeldigheter: For en mindre gruppe under kommentarene, spilte venner, miljø eller tilfeldigheter inn, ofte i kombinasjon med andre faktorer.

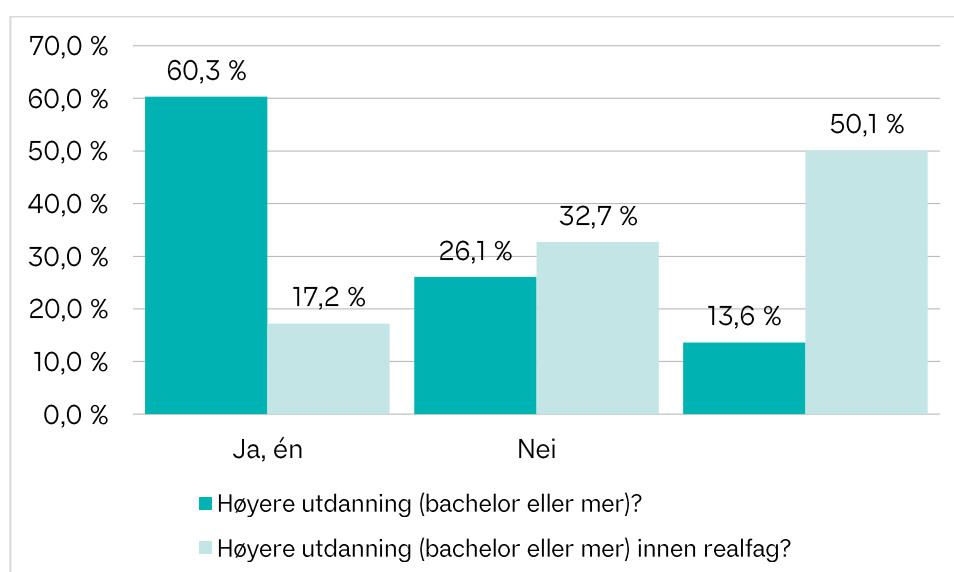
«Flere av vennene mine valgte realfag.»

«Det ble realfag fordi jeg ikke visste hva annet jeg skulle velge.»

Omveier til realfag: Noen tok ikke realfag på VGS, men gikk yrkesfag, Y-vei, forkurs eller tok fag som privatist i etterkant for å kvalifisere seg.

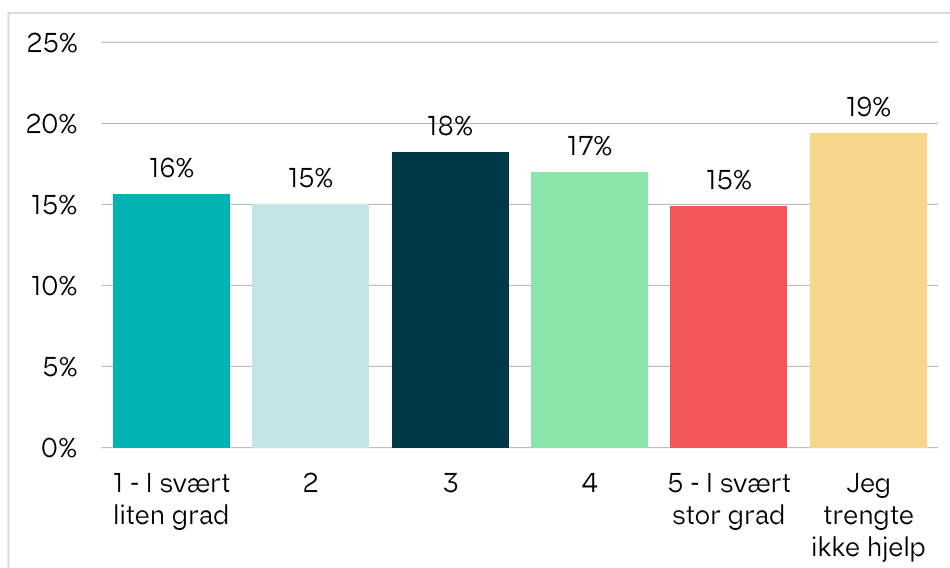
«Jeg valgte ikke realfag på videregående fordi jeg ikke følte meg flink nok, men tok det senere. Da jeg ble eldre forsto jeg både interessen og mulighetene realfag gir, og angrer på at jeg ikke fikk bedre støtte og motivasjon tidligere.»

Figur 21 Har foreldrene dine:

Kategori	Høyere utdanning (bachelor eller mer)?		Høyere utdanning (bachelor eller mer) innen realfag?	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Ja, begge	1861	60 %	531	17 %
Ja, én	804	26 %	1008	33 %
Nei	419	14 %	1545	50 %
Totalt	3084	100 %	3084	100 %

Figur 22 I hvilken grad har du fått hjelp til mattelekser hjemme (på grunnskolen/vgs)?

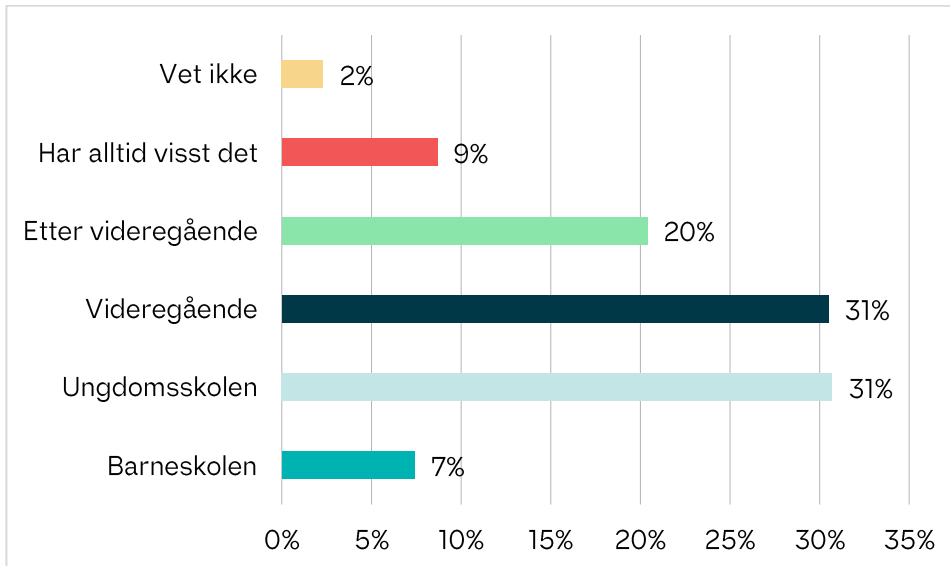

Kategori	Antall	Prosent
I svært liten grad	481	16 %
2	461	15 %
3	561	18 %
4	523	17 %
I svært stor grad	458	15 %
Jeg trengte ikke hjelp	598	19 %

Totalt	3082	100 %
--------	------	-------

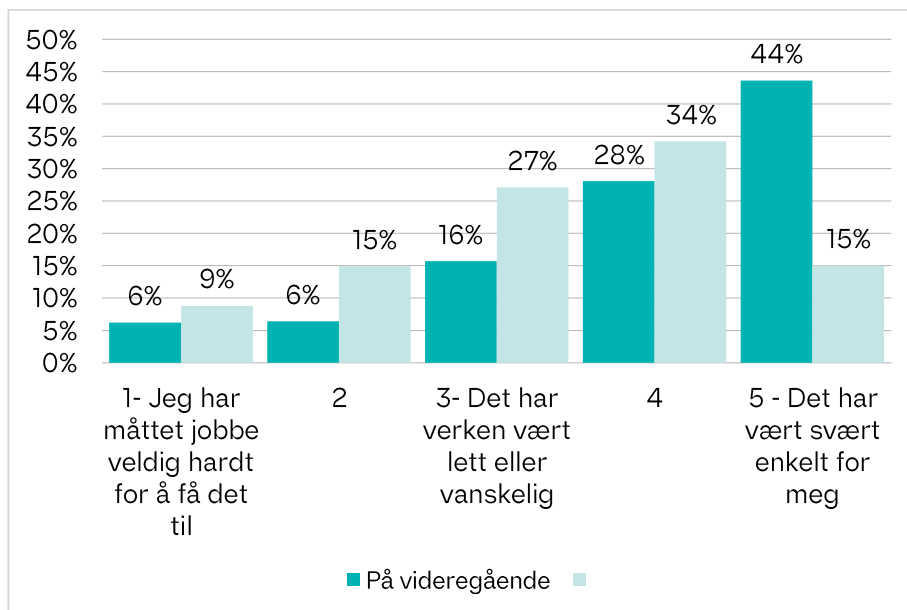
1 av 3 av Tekna-studentene bestemte seg før videregående skole for å studere realfag.

Figur 23 Når bestemte du deg for å studere realfag?

Kategori	Antall	Prosent
Barneskolen	230	7 %
Ungdomsskolen	948	31 %
Videregående	943	31 %
Etter videregående	631	20 %
Har alltid visst det	270	9 %
Vet ikke	70	2 %
Totalt	3092	100 %

Figur 24 I hvilken grad har realfagene falt naturlig for deg?

I hvilken grad	1 - I svært liten grad	2	3	4	5 - I svært stor grad
På ungdomsskolen	9	181	494	809	1409
På videregående	258	441	849	1011	530
Totalt antall	267	622	1343	1820	1939

7. Sammendrag av fritekstsvarerne gitt

Studentene blir spurt om de har noen kommentarer til undersøkelsen til slutt. Det var 220 som la inn kommentarer. Innspillene gir et sammensatt bilde av studentlivet, der mange opplever både frihet, trivsel og mening – samtidig som økonomisk press, studiebelastning og uforutsigbare rammer som skaper stress og frustrasjon, noe det allerede er redegjort for.

Studiekvalitet og arbeidsmengde

Det er betydelig misnøye med høy arbeidsmengde, tettpakkede studieplaner og vurderingsformer som i stor grad oppleves å belønne pugging fremfor varig læring. Flere beskriver manglende forelesninger, svakt pedagogisk opplegg og lite helhet i undervisningen. Overgangen fra videregående til tunge realfagsstudier oppleves som bratt, og flere peker på mangelfull matematikkforberedelse tidligere i skoleløpet.

Utvalgte sitater:

«Vi presses gjennom mest mulig pensum, øvinger og eksamener, ofte uten forelesninger – vi må gjøre alt selv.»

«Den norske eksamensmodellen er en gledesdreper, man lærer lite og pugges bare for én dag.»

Psykisk helse, inkludering og tilrettelegging

Flere studenter beskriver ensomhet, utbrenthet og dårlig psykisk helse. Tilgang til helsehjelp, særlig psykisk helsehjelp, oppleves som utilstrekkelig, med høye terskler for å få hjelp. Studenter med kronisk sykdom, funksjonsnedsettelse, sen diagnose (f.eks. ADHD), eller som studerer deltid eller i voksen alder, opplever

systemene rundt studiestøtte og progresjon som lite inkluderende og dårlig tilrettelagt.

«Å få hjelp med psykisk helse har vært sykt vanskelig – man må være 'syk nok'.»

«Systemet virker ikke tilrettelagt for studenter med kronisk sykdom eller sen diagnose.»

Trivsel, fellesskap og studentliv

Samtidig er det mange som uttrykker høy trivsel, glede og takknemlighet for friheten, det sosiale livet og studentfrivilligheten. Gode klasse miljøer og inkluderende sosiale tiltak trekkes frem som avgjørende for gjennomføring og motivasjon. Noen ønsker flere alkoholfrie tilbud og mindre kobling mellom drikkekultur, verv og karrieremuligheter.

«Trivsel som student bæres i stor del av studentfrivilligheten.»

«Livet som student er fritt og deilig, men man trenger skole til å skape rutiner.»

«Studentlivet er hardt, men også veldig flott.»

«Livet som student er herlig – lite ansvar, mye frihet.»

Tekna – Teknisk-
naturvitenskapelig forening
Postboks 2312 Solli
0201 Oslo

www.tekna.no
Org.nr 971 420 782
post@tekna.no
+47 22 94 75 00